

### הפינוי להדר(מתוך תולדות כפר מנחם – ממתיהו שור חלק שני ע"מ 83)

משנגזר הפינוי, נבחרה "הדר", המושבה הקטנה בשרון, בה התארגן הקיבוץ והתגבש לפני עלייתו על הקרקע בכפר מנחם, כמקום ה"גלות" לילדיו. "מכאן באו הבונים - מכאן יחזרו הבונים לבנות".

תאריך הפינוי הסופי נקבע ליום המחרת, 19.5.48, לפני הצהריים. "רצינו לצמצם את זמן הביניים ואת המועקה שבלב, ככל האפשר, וסוכם לכן שהחברים ימנעו לדבר ולדון בפרשה זאת", הסביר אחד מחברי הקיבוץ.

ביצוע הפינוי והבטחתו הוטל על מחלקה מפלוגה א' בגדוד 4. "בשעות הבוקר של יום ה', 19.5.48, מספר אלי הדר, מאנשי פלוגה זו, "קיבלנו הוראה להתכונן ליציאה. אך שלא כרגיל לא פורשה לנו הפעם המטרה". גם אלי דיסקין, המ"מ שלנו, שתק ולא הסביר דבר, אף שעיני כולנו היו נעוצות בו. "הדבר יתגלה לנו בדרך", התנחמנו, שעה שעלינו על שלושה משוריינים בתל נוף. אכן, הסוד התגלה לנו כאשר הגענו לצומת מסמיה ופנינו ממנו לעבר כפר מנחם. הכפר מסמיה, החולש על הצומת, נראה שקט. אנשיו עסקו כמימים ימימה בעבודות הגורן, כאילו אין מלחמה בעולם. כמה סקרנים מהם נטשו את עבודתם ואת בתי הקפה, הסתכלו בנו והתלחשו, אך מאומה לא עשו. אף אנו לא הפעלנו את נשקנו הדרוך, שהציץ מהאשנבים באיום.

הגענו בשלום לקיבוץ, קרוב לצהריים, ושהינו בו מספר שעות. דבר זה נתן לנו הזדמנות לבקר במשק ולבדוק כ"מומחים" את ביצוריו. כן החלפנו דברים עם החברים, ובמיוחד עם בנות עליית הנוער הנאות, שהזריזים שבנו הספיקו אפילו להצטלם איתן.

שעה 17.00 הייתה שעת היציאה. המטפלות ריכזו את הילדים בסדר ונראה היה שהכל השתדלו להתנהג כ"חברי משק" וכל ההוראות ניתנו בשלווה ובוצעו בהתאפקות. נראה היה שהכל נעשה למנוע זעזוע מהילדים. ההורים השתדלו שלא להזיל דמעות בנוכחותם. חיילי פלוגתנו גם הם השתדלו להתנהג כ"חברי משק" וכל ההוראות ניתנו בשקט, ובוצעו בהתאפקות ובלי התרגשות, ואילו המטפלות הקפידו למנוע צער מהילדים וארזו צעצועיהם שלא בנוכחותם.

לאחר שהועלו כל הילדים (רובם בגיל הרך) ומלוויהם למכוניות, יצאנו לדרך. הצפיפות במכוניות הייתה גדולה, אך השתדלנו להנעים ולהקל על הקטנים את "מסע הגלות" ככל האפשר. חשנו אחריות בלתי רגילה והיינו דרוכים מאד. היה זה "המטען" היקר ביותר שהוטל עלינו ללוותו אי פעם. גם את האשנבים סגרנו ועל האויב הצצנו מבעד החרכים בלבד. הערבים במסמיה שתקו גם הפעם, אם כי התקהלו בהמוניהם ליד הכביש לחזות במחזה. נראה היה בעליל שחוששים הם, יתר על המידה, מהתגרות בכוח העברי, אשר שמץ על פעולותיו האחרונות בכיבוש כפרים ערביים פורעים, גונב לאוזניהם.

עם לילה הגיעו ילדי כפר מנחם המפונים להדר. תושבי המושבה קיבלו אותם בזרועות פתוחות ובאהבה רבה. בעלון קיבוץ כפר מנחם נאמר עליהם: אין לשער את גודל מסירותם של תושבי הדר

בקליטת המפונים, בעזרה ובדאגה. התנהגותם הייתה נפלאה, למעלה משניתן היה להעלות על הדעת.

**דיונים בעקבות ההחלטה על החלוקה(מתוך תולדות כ"מ )**